

Förord till *Nya testamentets budskap* (NTB)

ATT LÄSA EN BIBELTEXT kan liknas vid att träda in i ett rum. Det kan vara ett välbekant rum, men också ett helt främmande rum. Ju längre man vistas där, desto mer upptäcker man av inredning och möblering. Ett rum kan ha fönster, flera in- eller utgångar, vara stort och öppet, ha vinklar och vrår. Vissa rum trivs man genast i, medan man i andra kan behöva mer tid för att känna sig hemma.

Libris bibelserie, *Nya Testamentets Budskap* (NTB) vill guida läsaren in i många spännande »bibelrum«. Serien har tre huvudsyften. För det första vill NTB peka på rummets »interiör« genom att förklara bibeltexternas bakgrund och budskap i deras eget sammanhang. NTB vill, för det andra, öppna dörrar och fönster mot vår egen tid genom att reflektera över bibelordets budskap och tillämpning i dag. För det tredje har NTB som målsättning att presentera utläggningen av bibeltexterna i en tillgänglig och begriplig form.

Nya testamentets skrifter skrevs till församlingar och troende under ett avgörande skede i kyrkans historia. Behoven var stora och mycket stod på spel. Kampen för trons spridning och överlevnad var påtaglig. De tidiga kristna skrev för att skapa identitet och uttrycka sin självförståelse, ge anvisningar och tillrättavisningar, gjuta mod och motivera till efterföljelse. Man ville förankra sig, förtydliga sig och försvara sig.

NTB riktar sig till bibelläsare som vill söka bibelordets budskap då som nu. Därför kommenteras de enskilda textavsnitten i två huvudavdelningar. Den första delen fokuserar på bibeltextens teologi och budskap i sin egen tid. Förklaringar ges till den historiska bakgrunden, textavsnittets funktion i bibelboken som helhet och betydelsen av enskilda begrepp och uttryck. Här finns också särskil-

da fördjupningsavsnitt som behandlar olika nyckelord och viktiga teman. NTB-serien utgår från översättningen i B2000, men texten utläggs hela tiden med eget öga på grundspråket.

Den andra avdelningen tar fasta på reflektion, relevans och tillämpning – hela tiden med bibeltexten i fokus. Då Nya testamentet är skrivet för att göra kyrkan medveten om sin identitet och uppgift, är det redaktionens övertygelse att bibeltexterna också bör läsas, tolkas och gestaltas i och genom trons gemenskap. Även om Bibelns budskap många gånger överskrider tid och rum, är dess innebörd inte alltid självklar eller given. NTB vill därför »brottas med texterna« och söka relevans och förståelse av Bibelns budskap i ett samhälle i ständig förändring.

Självklart är detta försök att söka bibelordets betydelse och tillämpning präglad av de olika författarnas bakgrunder och perspektiv. Bokens reflektionsavsnitt bör tas för vad de är: ett försök att närma sig de svåra – men mycket nödvändiga – frågorna om bibeltextens innebörd i ett nutidsperspektiv. Även om författarna till NTB-serien står i olika kristna traditioner, förenas de i synen på Bibeln som den viktigaste utgångspunkten och riktmärket för kristen tro och efterföljelse i dag.

För att lättare hitta i kommentaren har dess olika delar försetts med symboler. Det finns fem olika symboler som markerar: 1) textavsnittets sammanhang och uppbyggnad, 2) utläggning av textens innehåll, 3) faktaruta med fördjupning, 4) sammanfattning av textavsnittets budskap, och 5) reflektioner över texten utifrån ett nutidsperspektiv. I slutet av varje del av boken finns en sammanfattning av respektive bibelboks budskap samt en kommenterad litteraturlista.

Flera gamla ordformer i B2000 såsom "Kristi", "Jesu" och "skall" kommer att moderniseras i nya översättningar. Därför har vi redan här gått över till det som är gängse språk, till exempel "Kristus", "Jesus" och "ska", men de är kvar i bibelcitaten.

Totalt är sjutton volymer planerade för NTB-serien. I den här volymen står tre kortare brev på tur: Efesierbrevet, Kolosserbrevet och

Filemonbrevet. Breven hör till de så kallade »fångenskapsbreven« och ses av många som några av Paulus mest älskade brev. Efesierbrevet kännetecknas av dess storslagna beskrivningar av den upphöjde Kristus och den universella kristna församlingen, men också av dess konkreta anvisningar gällande kristen identitet och etik. Kolosserbrevet har stora likheter med Efesierbrevet; även här står Kristus och församlingen i centrum. Mot de falska vishetsläror som hotar i Kolossai framställs Kristus som den som står över alla andliga makter, den genom vilken hela skapelsen har kommit till och den som förkroppsligar den gudomliga fullheten: Kristus är »allt och i alla« (3:11).

Det tredje brevet, Filemonbrevet, är förvisso Paulus kortaste brev men samtidigt ett av hans viktigare. Brevet består av en vädjan till slavherren Filemon att på nytt ta sig an och välkomna sin förrymda slav Onesimos. Här möter vi ett konkret exempel på hur kristustron berör och vill förvandla de mest komplicerade och svåra relationer.

Kommentarerna till Efesierbrevet har författats av *Rikard Roitto*. Rikard är professor i Nya testamentet vid Enskilda Högskolan Stockholm. Rikard skrev sin doktorsavhandling om tidig kristen identitetsformation med utgångspunkt från Efesierbrevet. Han är även ordinerad pastor inom Ekumeniakyrkan.

Kommentaren till Kolosserbrevet och Filemonbrevet har skrivits av *Anna Enberg*. Anna är doktorand i Nya testamentet vid Lunds universitet, där hon forskar på omvändelseprocesser i antiken med fokus på Kolosserbrevet. Hon har även varit verksam som pastor inom Evangeliska frikyrkan.

Avslutningsvis, redaktionens övertygelse i arbetet med NTB är att Gud talar i vår tid genom det Ord som en gång talats och nedtecknats. Därför är det vår önskan att NTB ska ge hjälp till att än en gång höra det Ord som kan mätta vår hunger och styrka oss till tro, lydnad och handling.

Mikael Tellbe